

Møte onsdag den 25. april 2007 kl. 10

President: Sigvald Oppebøen Hansen

Dagsorden (nr. 73):

1. Spørretime
– muntlig spørretime

Presidenten: Representanten Ola Borten Moe, som har vore permittert, har igjen teke sete.

Representanten Bård Hoksrud vil setje fram eit representantforslag.

Bård Hoksrud (FrP) [10:01:51]: Jeg har den glede å framsette et representantforslag på vegne av representantene Siv Jensen, Arne Sortevik, Hanne Dyveke Søttar og meg selv om å sikre trygg ferdsel og gjenopprette tilliten til sikkerheten i norske veitunneler.

Presidenten: Representanten Harald T. Nesvik vil setje fram eit representantforslag.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:02:20]: På vegne av representantene Jan-Henrik Fredriksen, Per Egil Evensen og meg selv har jeg gleden av å fremme et representantforslag om å be Regjeringen sørge for at MS-pasienter til enhver tid får tilbud om den behandling vedkommende har størst nytte av, herunder legemidlet Tysabri, uavhengig hvor i landet de bor.

Presidenten: Representanten Anders Anundsen vil setje fram eit representantforslag.

Anders Anundsen (FrP) [10:02:59]: Det er en glede på vegne av representantene Jon Jæger Gåsvatn, Åse M. Schmidt og meg selv å legge frem et representantforslag om å øke stipendandelen for studenter som tar flere studiepoeng enn normalt.

Presidenten: Representanten Borghild Tenden vil setje fram eit representantforslag.

Borghild Tenden (V) [10:03:27]: På vegne av representanten Odd Einar Dørum og meg selv har jeg den glede å fremme et representantforslag om en gjennomgang av gjennomføringen av sikkerhetskontrollene ved flyplassene.

Presidenten: Forslaga vil bli behandla på reglements-messig måte.

S a k n r . 1

Spørretime
– *muntlig spørretime*

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok måndag melding frå Statsministerens kontor om at statsminister Jens Stoltenberg vil møte til munnleg spørjetime.

Statsministeren er til stades, og me er klare til å starte den munnlege spørjetimen.

Dei representantane som ønskjer å stille hovudspørsmål i tillegg til dei som har meldt seg på førehand, blir bedne om å reise seg.

Me startar da med det første hovudspørsmålet, frå representanten Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:04:33]: I Dagbladet den 20. april kunne vi lese at det var på Bali at statsministeren klekket ut sin klimaplan, som han presenterte for Arbeiderpartiets landsmøte.

Nå vet ikke jeg om statsministeren dro direkte til Bali med privatflyet sitt etter å ha vært på tjenestereise bl.a. i Indonesia, eller om han tok rutefly. Jeg regner jo med at han betalte klimabillett, siden det var en av de nyttårshilsenene han hadde til det norske folk. Uansett gjorde det statsministeren åpenbart godt å være på Bali, fordi han gjennom sin tale til Arbeiderpartiets landmøte slo fast hvor mye mer effektivt det vil være med CO₂-reducerende tiltak i utlandet – det faktum at 1 milliard kr brukt hjemme i Norge vil være det samme som 10–20 milliarder kr brukt i utlandet.

Han slo også fast at det ikke var noen mening i å tallfeste nasjonale mål. Med den uttalelsen har jo statsministeren avlyst SVs selvpinende botsøvelser, som ikke kan leses som noe annet enn kostnadsdrivende prosjekter som vil være veldig lite regningssvarende for det norske folk. Det er til syvende og sist de som kommer til å få regningen hvis man skal gjennomføre ineffektive CO₂-reducerende tiltak i Norge.

Mitt spørsmål til statsministeren blir: Stemmer det at han har avlyst disse selvpinende botsøvelsene til SV, og at det er det han selv sa til Arbeiderpartiets landsmøte, som kommer til å være den røde tråden i Regjeringens klimapolitikk i årene fremover, eller vil det nå bli forhandlinger i Regjeringen som kan medføre at det norske folk får regningen gjennom høyere strømpriser, høyere bensinavgifter, høyere bilavgifter, osv., som vi har hørt at SVs representanter ivrer for?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:06:44]: Det som er gledelig nå, er at det er veldig bred enighet i Norge om spesielt to ting. Det ene er at Norge skal gjøre mer for å redusere verdens utslipp av klimagasser. Jeg er glad for at det er bred politisk tilslutning til at vi skal skjerpe vår gjeldende Kyoto-forpliktelse. Vi nøyer oss altså ikke med de målene vi tidligere har hatt, men sier at vi må ta store kutt raskt. Derfor nøyer vi oss ikke med å si at vi skal begrense veksten i norske utslipp til 1 pst., slik målet var fram til nå, men at det er enighet om at vi skal skjerpe forpliktelsen med 10 prosentpoeng. Det er enighet om at vi skal redusere med 30 pst. innen 2020, og – det viktigste av alt – at Norge skal gå foran og være det første landet som påtar seg en forpliktelse om å bli karbonnøytrale, dvs. at det fra Norge skal være null utslipp av klimagasser, enten ved at vi reduserer våre egne utslipp, eller ved at vi finansierer utslippsreduksjoner i andre land. Det er det ene som er gledelig, og det er bra.

Det andre som det er full enighet om i Regjeringen, og som ikke minst Helen Bjørnøy har vært en pådriver for, er at vi i tillegg til å iverksette betydelige tiltak hjemme også skal gjennomføre betydelige utslippsreduksjoner i andre land. Miljøvernministeren har vært opptatt av det og har understreket det. Da får vi større reduksjoner. I tillegg hjelper vi å løfte millioner av mennesker ut av fattigdom, og vi løser lokale miljøproblemer når det gjelder svovel, sot og den type ting, som skaper store folkehelseproblemer.

Alt dette gjør at vi i Norge fortsatt helt sikkert vil ha klimadebatt om store og små tiltak, men det er bredere enighet enn på lenge om hovedlinjene: at vi skal gjøre mer. Vi skal gjøre betydelig hjemme og i tillegg betydelig ute.

Siv Jensen (FrP) [10:08:53]: Jeg registrerer at statsministeren ikke svarer på mine spørsmål. Det eneste han sier, er at vi skal gjennomføre betydelige tiltak hjemme. Det er jo ikke slik at kutt på 10, 15, 20 eller 25 pst. hjemme er noe som statsministeren og Helen Bjørnøy kommer til å gjennomføre. Det er i så fall en regning man kommer til å sende til vanlige folk og bedrifter, med mindre man velger å gjøre dette på en fornuftig måte, som f.eks. ved økt utbygging av veier, en omlegging av bilparken, en utbygging av vannkraft og mer miljøvennlig energi, som Norge har mye av, og som gjør at vi kan holde strømpriene på et lavt nivå, osv. Det er i så fall ting som er fornuftig å gjøre, og hvor milliardene kan brukes med vett og forstand. Men hvis det er slik å forstå at disse betydelige tiltakene som statsministeren refererer til, innebærer en omfattende regning til vanlige folk og bedrifter, stiller det seg helt annerledes, og det synes jeg kanskje at det er på tide at vi får greie på nå.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:09:59]: Regjeringen har allerede varslet betydelige tiltak hjemme. Vi skal bruke milliarder av kroner på å utvikle teknologi som gjør at vi kan rense CO₂ fra gasskraftverket på Mongstad. Vi innfører Europas strengeste system for utslippskvoter for industrien, som kommer til å føre til betydelige reduksjoner. Vi har mer enn fordoblet støtten til fornybar energi, bioenergi og vannbåren varme. Vi har økt investeringene til jernbane med 50 pst. og skal fortsatt satse på kollektivtransport og jernbane. Vi har lagt om avgiftene i miljøvennlig retning. Vi innfører nye forskrifter til boliger og bygg som gjør at energiforbruket reduseres med 25 pst. Vi har også oppfordret til mer bruk av klimabilletter ved bruk av fly. Dette er betydelige tiltak hjemme.

Det nye nå er jo at Fremskrittspartiet prøver å si at de er for tiltak i utlandet. Men Fremskrittspartiet har vært imot Kyoto-avtalen, som er selve grunnlaget, regelverket, for virkemidler i utlandet. Dette er det som kalles Kyoto-mekanismene. Fremskrittspartiet er imot Kyoto-mekanismene, men for kvoter. Det er umulig å ha det standpunktet.

Presidenten: Presidenten vil tillate fire oppfølgings-spørsmål – først Erna Solberg.

Erna Solberg (H) [10:11:22]: Jeg vil få lov å gratulere statsministeren med det som for oss utenforstående ser ut til å ha vært et vellykket landsmøte i Arbeiderpartiet – ikke minst vellykket i form av at statsministeren har kommet ut av skapet, ambisjonsskapet, når det gjelder klimaspørsmål. De fleste av oss har brukt mye av tiden på å vente på at Regjeringen skulle formulere sine klare ambisjoner, og det er bra at vi nå har kommet videre fra det til å gå over til aktiv politikk. Men det er jo sånn at det er enklere å ha store ambisjoner på lang sikt enn på kort sikt.

En av de tingene som på en måte har forbauset meg etter landsmøtet, er spørsmålet: Var det nødvendig for statsministeren å behandle miljøvernministeren sånn som hun ble behandlet, både i januar og februar? Jeg vil nå gi statsministeren anledning til å behandle miljøvernministeren litt penere. Hun har formulert kortsiktige ambisjoner for Regjeringen. Hun har i svar på spørsmål fra Høyres Børge Brende i NRK sagt direkte at man også skal redusere CO₂-utslippene i denne perioden, slik som den forrige regjeringen tok til orde for. Vil statsministeren stille seg bak den ambisjonen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:12:38]: Jeg er helt enig i at det ikke er tilstrekkelig å ha ambisjoner bare på lang sikt, selv om det også er viktig – 100 pst. reduksjon innen 2050. Det er også viktig å gjøre ting på kort sikt, altså gjøre ting i dag. Derfor har Helen Bjørnøy og jeg, og hele Regjeringen, stilt oss bak det som er et vesentlig mer ambisiøst mål enn det den forrige regjeringen hadde, nemlig at vi ikke bare skal ha en målsetting for 2020 og 2050, men vi skal skjerpe den gjeldende målsettingen som Bondevik-regjeringen hadde om pluss 1 pst., at vi altså ikke skulle øke utslippene med mer enn 1 pst. fram til 2012. Nå sier Regjeringen at vi skal skjerpe den, slik at det blir minus 10 pst. i forhold til den gjeldende Kyoto-målsettingen, nettopp fordi vi – Helen Bjørnøy og jeg – er helt enige om at vi trenger sterkere tiltak på kort sikt. Jeg er glad for at Høyre og de andre opposisjonspartiene nå følger etter og ser at det ikke er tilstrekkelig å gjøre som den forrige regjeringen, nemlig å akseptere pluss 1 pst., vi må ha reduksjoner i inneværende periode. Det er denne regjeringen som formulerer det, og Helen Bjørnøy står i spissen for det arbeidet.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til oppfølgings-spørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:13:58]: Me er glade for at Arbeidarpartiet har sett ambisiøse mål for klimapolitikken. Eg registrerer òg at Arbeidarpartiet er det siste partiet, forutan Framstegspartiet, som har sett dei måla. Kristeleg Folkeparti har vore tidleg ute og sett ambisiøse mål. Me registrerte også med glede at Helen Bjørnøy gjekk ut for eit par månader sidan og sette tydelege mål for klimapolitikken. Da opplevde me det paradoksale at miljøvernministeren blei irettesett av statsministeren. Så opplever me no, berre nokre månader etter, at statsministeren faktisk peiker på dei same måla, som ligg på 30 pst., som òg Helen Bjørnøy peikte på.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Vil han beklage den irettesetjinga av Bjørnøy? Og kva har endra seg sidan Bjørnøy uttalte seg? Eg vil òg minne statsministeren om at han den gongen sa at ein ikkje kunne setje seg mål før tiltak var på plass? Er tiltaka no på plass?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:15:01]: Helen Bjørnøy, jeg, Kristin Halvorsen og alle sammen har hele tiden vært helt krystallklare på at vi også skal ha mål etter den nåværende Kyoto-perioden, altså etter 2012. Det står til og med i Soria Moria-erklæringen at vi skal ha tallfestede mål. Det er jo helt selvsagt. Hvis ikke kan vi ikke være for en ny Kyoto-avtale i perioden etter 2012. Det gjorde vi også klart i vinter.

Det som nå har skjedd, er at vi har formulert vesentlig mer ambisiøse mål enn det den regjeringen Hareide var medlem av, noen gang var i nærheten av å formulere. De var fornøyd med pluss 1 pst. fram til 2012. Nå sier Helen Bjørnøy og jeg og resten av Regjeringen at vi skal kutte med 10 pst. i forhold til den målsettingen.

Jeg er glad for at Kristelig Folkeparti nå åpenbart er villig til å strekke seg opp mot Arbeiderpartiets og Regjeringens målsettinger i klimapolitikken og støtte oss i vesentlig mer ambisiøse mål. Det gleder jeg meg over på denne dagen.

Presidenten: Gunnar Kvasheim – til oppfølgings-spørsmål.

Gunnar Kvasheim (V) [10:16:06]: Siri Kalvig med flere reiser nå ut på en turné med foredrag om klima. Det er et viktig prosjekt. Hun er redd for at hun blir møtt med mistro fordi mange tror at klimaendringene ikke er menneskeskapt. Det andre problemet de kan møte, er en forestilling om at de endringene vi må foreta, ikke har omkostninger fordi vi kan kjøpe oss kvoter i utlandet. Det er både billigere og mer effektivt. Mange utlegger statsministeren som å være tilhenger av det siste synet – at det i hovedsak er i utlandet vi skal gjøre jobben.

Vil statsministeren bidra til å berede grunnen for den viktige turneen Siri Kalvig skal ut på, ved å få klart fram at det må gjøres tiltak i Norge som har omkostninger, og som vil føre til endringer? Og er statsministeren enig i at en del av det nasjonale forliket som Venstre var det første partiet til å ta til orde for, både må ha ambisiøse mål og måltall for hvor store reduksjoner vi skal ha i Norge?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:17:11]: For det første mener jeg at den foredragsturneen som Siri Kalvig og andre eksperter nå skal legge ut på, er veldig bra. Det er også derfor Regjeringen har tatt initiativet til den og finansierer den gjennom Regjeringens klimakampanje. At Helen Bjørnøy tar initiativet til den typen viktige kampanjer, er et nytt eksempel på hvordan hun er en pådriver i klimapolitikken.

For det andre er det altså slik at vi skal gjøre to ting. Vi skal gjennomføre betydelige tiltak hjemme: Vi skal ha Mongstad-rensing, vi skal satse på kollektivtransport, vi skal lage nye byggeforskrifter, og vi skal gjøre mange

andre ting. Men så skal vi i tillegg gjøre betydelige ting ute, fordi det gir større utslippsreduksjoner.

Vi har altså satt oss mye sterkere klimamål enn det Venstre var i nærheten av da de satt i regjering. Da Venstre satt i regjering, var man heller ikke i nærheten av å tallfeste hvor mye man skulle gjøre hjemme. I klimameldingen de la fram, var det ingen slike tall. Men vi skal gjøre begge deler. Vi skal gjøre ting hjemme, og vi skal gjøre mye ute, for da får vi større reduksjoner, vi får bidrag til å redusere fattigdommen i verden, og vi får et grunnlag for å få flere land med i en forpliktende Kyoto-avtale. Så vi gjør begge deler, hjemme og ute. Det er det som er riktig, og det står hele regjeringen bak.

Presidenten: Tord Lien – til oppfølgings-spørsmål.

Tord Lien (FrP) [10:18:25]: La meg først si at det er mulig å være for en internasjonal klimavotehandling uten å støtte en avtale som innbefatter under halvparten av CO₂-utslippene i verden. Fremskrittspartiet mener også at en del tiltak kan gjøres – og bør gjøres – i Norge, men at det klart meste må gjøres i utlandet dersom økonomien til folk flest, norsk industri og norske arbeidsplasser ikke skal bli rammet særdeles hardt.

Vi kan i dag lese i dagens aviser at Regjeringens klimaprofet, Siri Kalvig, kjører SUV, og at statsministeren selv har oljefyr. Dette er eksempler på to mennesker som åpenbart har råd til å gjøre de nødvendige klimatiltakene man burde ha gjort. Kan statsministeren garantere at Regjeringens klimapolitikk vil skjerme vanlige lønsmottakere?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:19:34]: Jeg er helt sikker på at hele det norske folk er innstilt på å gjennomføre endringer i levesett som gjør at vi redder klimaet på jorda, og jeg er helt sikker på at det i Norge er bred tilslutning til at vi også skal gjøre ting som handler om at man må leve litt annerledes for å bidra til å redusere klimagassutslippene. Men det skal jo Regjeringen legge til rette for. Blant annet skal vi satse massivt på kollektivtransport, slik at flere kan reise med tog, T-bane og buss. Fremskrittspartiet har vært imot satsing på kollektivtransport. Vi skal vedta nye regler som gjør at nye boliger og bygg krever mindre energi. Da reduseres utslippene. Og vi skal gjøre det billigere å kjøre miljøvennlige biler og dyrere å kjøre miljøfiendtlige biler. Dette innebærer at det blir et annet levesett, men det innebærer at folk fortsatt skal kunne ha gode liv, men mer miljøvennlige liv. Det er fullt mulig å ha en god kjøpekraftsutvikling og et godt liv og likevel bidra til å redusere utslippene av klimagasser.

Presidenten: Me går vidare til neste hovudspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:20:42]: I dag er det nytt rentemøte i Norges Bank. I dag gis det uttrykk for både fra næringslivet og fra mange enkeltpersoner en bekymring for hvordan norsk økonomi nå viser alle faresignaler i forhold til overoppheting og i forhold til at renten kan øke på en måte som både vil kunne ramme næringsliv, bedrifter og arbeidsplasser og ikke minst norske familier. Hvis Norges

Banks inneværende renteberegninger slår til, vil man med denne regjeringen ha økte låneutgifter på 32 000 kr for en familie med 1,5 mill. kr i lån.

Jeg synes det er bekymringsfullt at det synes som om statsministeren har glemt det han selv var eksponent for da han var i opposisjon. I 2002 gav han uttrykk for at man måtte bruke mindre penger over statsbudsjettet, sånn at det ble lavere rente, lavere kronkurs og tryggere arbeidsplasser. I dag argumenterer både finansministeren og statsministeren som om den økonomiske politikken ikke har betydning for hvordan renteutviklingen er, men det har den faktisk.

Min utfordring til Regjeringen og statsministeren er: Hvordan vil man la bekymringen for at unge i etableringsfasen skal betale mer og mer for sine boliglån, og frykten for at norske bedrifter igjen skal begynne å se på plasseringer og utflytting til utlandet, slå ut i Regjeringens egen politikk, slik at man nå begrenser veksten i de offentlige utgiftene, at man sørger for tiltak i forhold til arbeidsledigheten som virker nå, at man sørger for å stimulere til at folk sparer og ikke forbraker – altså gi de motsatte signalene av hva Regjeringen så langt har gitt i den økonomiske politikken? Vil Regjeringen gi signalene nå og sørge for en politikk som bidrar til lavere rente, ikke høyere rente?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:22:59]: For det første vil jeg understreke at det alltid er grunn til å følge utviklingen av renten nøye, og at Regjeringen skal føre en politikk som bidrar til at vi ikke får en unødvendig økning i rentene. Men jeg vil også understreke at det er mange ting som nå går svært godt i norsk økonomi. Arbeidsledigheten har gått kraftig ned – 50 00 færre ledige på kort tid. Det har vært en kraftig vekst i sysselsettingen – 70 000 flere i jobb. Aldri før har flere mennesker vært i lønnet arbeid i Norge enn i dag. Det er ny rekord, og dermed også ny rekord i verdiskapingen. Det går godt med norsk økonomi både når det gjelder sysselsetting, og når det gjelder verdiskaping. I tillegg har Regjeringen innenfor ansvarlige budsjetttrammer greid å finne penger til f.eks. en betydelig satsing på eldreomsorg, skole, barnehage og andre viktige ting innenfor de offentlige budsjettene.

Norges Bank varslet før valget i 2005, våren 2005, at man måtte regne med en utvikling i rentenivået, en rentebane som ville gjøre at rentene ville bringes tilbake til det de kalte et mer normalt nivå. Det er det Norges Bank nå i all hovedsak har fulgt. Rentene er oppjustert, slik Norges Bank varslet våren 2005 – før valget, før den nye regjeringen. Den nye regjeringen har ført en ansvarlig budsjettpolitikk. Vi har ikke gått over handlingsregelen for bruk av oljepenger. Mens den forrige regjeringen brukte betydelig mer, har vi holdt oss på handlingsregelen. Så jeg mener at vi fører en ansvarlig økonomisk politikk. Det gir høy sysselsetting, mye penger til velferd, skole, arbeid og eldreomsorg, og det gir en ansvarlig økonomisk utvikling.

Erna Solberg (H) [10:24:58]: Når det går godt i økonomien, er det uhyre viktig at politikerne styrer den økonomiske politikken sånn at det går godt videre, sånn at ikke økonomien krasjlander. Derfor hadde jeg trodd at Ar-

beiderpartiet ville tilpasse bruken av penger og virkemidler til ikke å overopphete, ikke sørge for at alt gikk enda raskere. Men det er det motsatte som har skjedd. Denne regjeringen har lagt frem et budsjett hvor man øker aktiviteten i økonomien og ikke bare er nøytral i forhold til den. Det bidrar til at man presser renten enda mer.

I tillegg: Jeg tror at statsministeren, hvis han hadde sjekket hva som er blitt sagt i spørretimene, ville ha sett at Høyre i ett år har utfordret Regjeringen på konkrete, raskt-virkende tiltak som kan bidra til at flere mennesker kommer inn i arbeidsstyrken, enten gjennom forenklede prosesser for arbeidsinnvandring eller gjennom mer harde og aktive tiltak for å få folk ut av trygdekøene. Ingen av de tiltakene Regjeringen har fremmet, virker på kort sikt. Hva vil Regjeringen nå gjøre?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:26:11]: Vi gjør mange ting for å bidra til å holde kontroll med rentene og ha en ansvarlig utvikling i norsk økonomi. La meg nevne tre av de viktigste. Det ene vi gjør, er å føre en ansvarlig budsjettpolitikk. Vi bruker ikke mer penger enn Høyre og de borgerlige partiene legger opp til, men vi bruker pengene annerledes ved at vi istedenfor å bruke mange milliarder på skattelette, bruker de pengene på skole, eldreomsorg og barnehager. Det andre er at vi har et inntektspolitisk samarbeid med partene i arbeidslivet som bidrar til ansvarlige lønnsoppgjør. Det tredje er at vi bidrar til å skaffe fram ny arbeidskraft, og når vi nå altså setter sysselsettingsrekord – 70 000 flere i arbeid – viser jo det at vi også på kort sikt fører en økonomisk politikk som gjør at mange flere kommer i jobb. Det handler bl.a. om det vi nå gjør for å satse på arbeidsmarkedstiltak for å få dem som står i ledighetskøen, over i arbeid – bygge bro inn i arbeidsmarkedet. Det handler om det Bjarne Håkon Hansen gjør i forhold til å kvalifisere langtids sosialhjelpsmottakere, og det handler om det vi gjør når det gjelder pensjon, som virker på litt lengre sikt.

Presidenten: Presidenten vil tillate fire oppfølgings-spørsmål – først Christian Tybring-Gjedde.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [10:27:34]: Ifølge beregninger foretatt av Statistisk sentralbyrå vil Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2007 føre til mindre inflasjon og derfor lavere rente enn Regjeringens eget budsjett. Denne konklusjonen kom ikke særlig overraskende på oss i Fremskrittspartiet, men den vakte stor oppsikt i andre politiske leirer – og ikke minst hos de folkene som sitter borte i presselosjen.

SSBs konklusjoner viser med tydelighet at kutt i offentlig administrasjon og byråkrati og det å få disse ressursene over i privat sektor vil være et effektivt virkemiddel for å holde renten lav. Deler statsministeren SSBs syn på at kutt i offentlig administrasjon vil dempe inflasjonspresset og føre til lavere rente? I så fall, vil statsministeren i fremtiden vurdere å legge frem budsjetter hvor slike kutt forekommer, slik at ytterligere renteøkninger kan unngås? Eller vil statsministeren fortsette å legge frem budsjetter

som inneholder økte utgifter til byråkrati og offentlig administrasjon?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:28:34]: Regjeringen vil fortsette med å legge fram statsbudsjett der vi får mange tusen nye årsverk i eldreomsorgen, får folk som kan gi pleie og omsorg til eldre som trenger det. Vi kommer til å fortsette å legge fram budsjetter der kommunene får mer penger til bl.a. å pusse opp skolebygg og ansette 500 nye lærere i skolen, noe vi har oppnådd etter at denne regjeringen overtok. Vi kommer til å legge fram budsjetter som gjør at vi kan finansiere utbygging av barnehager, eller vi kommer til å legge fram budsjetter som gjør at vi, som den første regjering på svært mange år, oppfyller planene for veiutbygging og jernbaneinvesteringer. Men vi kommer til å gjøre det innenfor ansvarlige rammer.

Statistisk sentralbyrå har pekt på at det er viktig å føre en stram økonomisk politikk for å unngå renteøkning. Det har bl.a. Ådne Cappelen gjort i egne intervjuer. Det er derfor ingen tvil om at denne regjeringen fører en ansvarlig økonomisk politikk. Men innenfor de rammene sier vi nei til usosiale skattelettelser som bl.a. Fremskrittspartiet har vært for, og så bruker vi de pengene på arbeid, på velferd, på eldreomsorg, på skoler og barnehager. Det er en sosial og god politikk vi står for.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgings spørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:29:47]: Når Stoltenberg beskriver den lave arbeidsledigheten og den høye sysselsettingen, høres det faktisk ut som om han er glad for den gode økonomiske politikken som den forrige regjeringen førte, og som gir denne regjeringen enestående muligheter bl.a. på den måten han selv beskrev situasjonen.

Så til noe som jeg tror statsministeren vil kjenne igjen:

Regjeringen må ta ansvar. De kan ikke sitte stille og se på de høye rentene. De fører en budsjettpolitikk på autopilot og tar ikke hensyn til at i dagens situasjon bør det brukes mindre penger, ikke mer.

Dette sa Stoltenberg i 2002. Hvis enkelte får rett, får vi nå et rentenivå som nærmer seg det renten var da Stoltenberg kom med sine uttalelser. Det får konsekvenser ikke minst for dem som har høye boliglån.

Så mitt spørsmål er: Hvis statsministeren mener det samme i dag som i 2002 om sammenhengen mellom budsjettpolitikk og rente, hvilken konsekvens vil det få for budsjettet for neste år?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:30:57]: Jeg står ved hvert eneste ord om at Regjeringen må ta ansvar for den økonomiske politikken og for utviklingen av renten. Derfor fører også denne regjeringen en ansvarlig budsjettpolitikk. Vi bruker ikke mer penger enn f.eks. Kristelig Folkeparti og de borgerlige partiene hadde lagt opp til, men i motsetning til hva Bondevik-regjeringen gjorde i forrige periode, bruker vi ikke penger på skattelette. Vi har til gjengjeld mer penger til eldreomsorg og skole.

Det andre vi gjør, er å ha et inntektspolitisk samarbeid med partene, som gjør at vi får ansvarlige lønnsoppgjør.

Det tredje vi gjør, er å føre en arbeidmarkedspolitikk som gjør at vi får fram mer arbeidskraft og dermed bidrar til å øke vekstevnen i norsk økonomi og bidrar til å dempe presset på renten.

Og så minner jeg om at vi gjennom årene har hatt uvanlig lave renter. Norges Bank varslet før regjeringsskiftet, vinteren/våren 2005, at man måtte regne med at renten ville bevege seg oppover mot et mer normalt nivå. Og man har i all hovedsak fulgt den rentebanen som ble fastlagt for regjeringsskiftet, så det kan vanskelig denne regjeringen ta ansvaret for.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgings spørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:32:14]: Det er ingenting som omfordeler så usosialt i et samfunn som høy rente. Da Stoltenberg var statsminister forrige gang, steg renten mye. Sentralbanksjefen sa i sin tale rett etter det, i 2002, at norsk økonomi var i ulage.

Så har vi hatt en regjering i mellomperioden, som statsministeren har lyst til å si mye om, men ingen kan bestride at renten falt betydelig i perioden og har vært rekordlav, som statsministeren sa akkurat nå.

Nå er vi inne i en situasjon hvor renten stiger igjen. Mye tyder på at vi er i en brattere rentebane enn det som tidligere ble forutsatt, og renten kommer kanskje til å bli meget høy i løpet av denne regjeringensperiode for statsminister Stoltenberg. Er det en tilfeldighet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:33:06]: Vi fører en økonomisk politikk som gjør at vi følger de retningslinjene for bruk av oljepenger som både den forrige og den nåværende regjering sluttet seg til. Vi greier å holde oss innenfor de rammene. Den forrige regjering slet med å holde seg innenfor dem og var i lange perioder over.

Det andre er at Norges Bank varslet mens Sponheim satt i regjering, at man ville øke renten opp til et mer normalt nivå, og man har i all hovedsak fulgt de planene og den rentebanen som man varslet mens Sponheim satt i regjering.

Vi gjør flere ting for å bidra til en god utvikling av norsk økonomi: ansvarlig budsjettpolitikk, inntektspolitisk samarbeid med partene i arbeidslivet og en aktiv politikk for å få flere mennesker ut i arbeid – både å få flere nordmenn ut i arbeid og gjennom å legge til rette for at folk bl.a. fra de nye medlemslandene i EU kommer til Norge og tar seg jobb. Vi sier ja til arbeidsinnvandring, men nei til sosial dumping, og er stolte av det vi har oppnådd både når det gjelder arbeidsinnvandring, sysselsetting og redusert arbeidsløshet.

Presidenten: Per-Kristian Foss – til oppfølgings spørsmål.

Per-Kristian Foss (H) [10:34:17]: Bare først en saksopplysning: Den forrige regjering «slet» ikke med å holde

seg innenfor handlingsregelen. Vi la oss bevisst noe i overkant. Hvis statsministeren hadde lest innstillingen om handlingsregelen, som Stortinget behandlet i 2001, ville han ha sett at det uttrykkelig står at i nedgangstider skal man kunne legge seg noe over, og i oppgangstider skal man kunne legge seg noe under. Statsministerens resonnement er altså det motsatte. For i nedgangstider i 2002, foran 2003-budsjettet, mente statsministeren at det var viktig å legge seg under handlingsregelen. Nå legger Regjeringen seg over, i oppgangstider. Det harmonerer ikke med tolkningen av handlingsregelen, slik Stortinget har fått slått den fast.

Men la meg nå være forsonlig og si at Høyre er enig med Regjeringen i veldig mye av de langsiktige tiltakene i forhold til arbeidsmarkedet, ikke minst pensjonsreformen. Min kritikk går imidlertid på at Regjeringen ikke tar i bruk tiltak som stimulerer tilgang på arbeidskraft i dag, og stemmer ned alle forslag som er tatt opp i Stortinget på dette området – jeg kunne listet dem opp, men tiden tillater ikke det. Jeg kan si at hovedproblemet i dag ikke er at vi har høy sysselsetting. Det gleder alle seg over, og der har vi hatt en kontinuerlig økning i mange år. Men vårt hovedproblem i dag er som finansministeren, altså den nåværende, har beskrevet, mangel på arbeidskraft, og Regjeringen gjør ikke noe for å øke tilgangen på arbeidskraft tilstrekkelig.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:35:42]: Regjeringen gjør ting som virker både på kort og på lang sikt. På lang sikt er – det er riktig som representanten Foss sier – bl.a. pensjonsreformen helt avgjørende. På kort sikt vil bl.a. slike ting som rekordutbygging av barnehager gjøre det lettere for flere kvinner å gå i lønnet arbeid utenfor hjemmet. NAV-reformen som nå gjennomføres, der vi altså slår sammen arbeidskontorer og trygdekontorer, er en stor reform – den største forvaltningsreformen som er gjennomført på mange år – som skal bidra til at flere mennesker kommer i jobb. De kvalifiseringsprogrammene for langtidsmottakere av sosialhjelp som nå settes i verk, er også tiltak for å få flere mennesker i jobb.

Arbeidsmarkedstiltakene som denne regjeringen har satset på og er for, er også tiltak som bidrar til at flere mennesker kommer i jobb. Vi har også lagt til rette for arbeidsinnvandring. Vi har sagt nei til sosial dumping, men lagt til rette for arbeidsinnvandring, noe som også bidrar til økt tilgang på arbeidskraft.

Så vi gjør mye for å få flere i jobb. Vi setter ny rekord i vekst i sysselsettingen, og det indikerer også at vi har lyktes ganske godt med det.

Presidenten: Me går vidare til neste hovudspørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:37:01]: I en partiledersdebatt i forrige valgkamp uttalte partileder Jens Stoltenberg at det ikke skal gis en krone i skattelette før det skinner av norsk eldreomsorg. Men det gikk ikke så lang tid før de rød-grønne var kommet inn i kontorene, første budsjett var lagt, og første krone i skattelette også var gitt.

Skinningen i eldreomsorgen ble en melding med mye ord og ingen handling. Da Kristelig Folkeparti inviterte til samarbeid, og statsministeren prisverdig stilte opp søndag kveld på NRK og sa ja til et slikt samarbeid, mente nok Kristelig Folkeparti mer enn å være med på en del ord. Vi vil gi trygghet til alderdommen, og da trengs det handling, og det trengs penger. Derfor er dette et av hovedtemaene som Kristelig Folkeparti kommer til å diskutere på sitt landsmøte til helgen.

«Eldreomsorgen er et risikoområde», sier assisterende fylkeslege i Oslo og Akershus etter at man har gjort en kartlegging av sykehjem i de to fylkene. Det er en beskrivelse som vi kjenner igjen fra flere steder i landet. Terskelene for å få plass på sykehjem er stigende, og eldre som bor hjemme, blir stadig sykere, uten å få den pleien de trenger i hjemmet. Slik kan det ikke være, og slik skal det ikke være. Kristelig Folkeparti er enig i at det er viktig å styrke kommunenes økonomi. Vi har gitt og gir honnør til Regjeringen for det man har gjort på det området, men jeg håper også at statsministeren går litt mer inn i spørsmålet enn han gjør ved å komme med en del av de reglene vi har hørt i denne spørretimen. Nå nærmer det seg valg igjen, og det forventes at det vel nå kommer nye løfter om satsing på eldreomsorgen. Så mitt enkle spørsmål til statsministeren er: Mener statsministeren nå at det skinner av norsk eldreomsorg, og når kan vi forvente at det skinner av eldreomsorgen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:39:02]: Både når det gjelder eldreomsorgen og når det gjelder skattepolitikken, har Regjeringen gjort nøyaktig hva den lovet, og hva jeg bl.a. sa før valget. Vi har økt skattene med om lag 13 milliarder kr i forhold til det nivået Bondevik-regjeringen la opp til for 2006, vi har brakt det tilbake til 2004-nivå, akkurat slik vi sa. Da har vi 13 milliarder kr ekstra som bl.a. gjør at vi kan ha en massiv satsing på eldreomsorg gjennom å styrke kommuneøkonomien vesentlig mer enn Bondevik-regjeringen noen gang var i nærheten av.

Så har vi da gjort det mulig for kommunene å ansette flere mennesker i eldreomsorgen. Vi er i rute med tanke på 10 000 nye årsverk i eldreomsorgen innen 2009, som vi lovet. Bare i fjor ble det 3 900 nye årsverk i eldreomsorgen. Det er ny rekord, og vi er altså i rute i forhold til målet om 10 000 i løpet av perioden.

Vi kommer med tilskudd til utbygging av nye sykehjemsplasser, vi har lagt penger på bordet for en egen demensplan, og vi har varslet at vi skal komme med ytterligere tiltak for å hjelpe alle de eldre som trenger omsorg, og som har demens.

Vi har satset på kompetanse, 152 mill. kr til kompetansehevende tiltak, og varslet at vi kommer med ytterligere tiltak for å heve kompetansen innenfor eldreomsorgen.

Vi satser på kultur og opplevelser, Den kulturelle spaserstokken, som er et bidrag til at vi skal heve kvaliteten i eldreomsorgen ved at det blir flere opplevelser, flere tilbud, innholdstilbud, også til de eldre.

Så vi er godt i gang, men vi er selvsagt ikke i mål, og det skinner ennå ikke av eldreomsorgen. Derfor er Ar-

beiderpartiet fortsatt imot å redusere skattene, slik Bondevik-regjeringen la opp til, og derfor er vi fortsatt glad for at vi har 13 milliarder kr mer i skatteinntekter enn det Bondevik-regjeringen la opp til, slik at vi bl.a. kan fortsette å satse vesentlig mer på eldreomsorg enn Kristelig Folkeparti noen gang var i stand til da de satt i regjering.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:41:08]: Statsministeren nevner her en rekke tiltak som man ønsker å sette i gang. Jeg må innrømme at det var mange ansatte, det var mange pårørende, det var mange kommuner og mange i Kristelig Folkeparti som hadde høye forventninger til hva Regjeringen skulle gjøre. Vi behandlet jo omsorgsmeldingen her i Stortinget. Den skapte mange forventninger til nytt innhold som kommunene skal gjennomføre, men den var jo også helt blottet for at staten skulle gå inn i forplikting. Når det kom til det, hoppet regjeringspartiene av å være med i et spleiselag. Min redsel er at vi nok en gang nå legger opp til at vi skaper forventninger på det sentrale ledd – og der har Regjeringen vært flink – og man skaper forventninger til hva eldreomsorgen skal være, men vi sier atter en gang at det er kommunene som skal utføre det.

Vi leser og hører daglig om utfordringer i eldreomsorgen, slik at jeg tror at for de pårørende som i dag sliter med å finne et godt og trygt tilbud til sine eldre, hjelper det ikke på utfordringen med de økte midlene. Vil disse forventningene nå følges opp i et spleiselag mellom staten og kommunene, eller har kommunene fått det de skal ha, og burde ha klart dette på egen hånd?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:42:25]: Det mest forpliktende vi kan gjøre, er å følge opp i statsbudsjettene. Det varsler vi at vi gjør i statsbudsjettet til høsten, og det gjorde vi allerede i det statsbudsjettet som gjelder for i år. Det flotte nå er at vi ser at når kommunene settes i stand til det, satser de på eldreomsorg. De har fått betydelig økte midler, og derfor har de da sørget for 3 900 flere årsverk bare i 2006 innenfor eldreomsorgen, altså en større økning enn Bondevik-regjeringen noen gang var i nærheten av. Og det spesielle med de 3 000 nye årsverkene, det som gjør det ekstra bra, er at det er kvalifisert personell. Det var man utrygg på om ville være tilfellet, men det er det. Det andre er at antall eldre jo ikke vokser, så når vi nå får flere hender i eldreomsorgen, er det et uttrykk for at vi får mer kvalitet, mer nærhet enn vi hadde før. Vi er ikke i mål, men vi er i rute med hensyn til å nå de målene vi har satt oss innenfor eldreomsorgen. Det er vi bl.a. fordi vi fikk en ny regjering, som sa nei til skattelette og ja til å bruke penger på eldreomsorgen istedenfor.

Presidenten: Presidenten vil tillate fire oppfølgings-spørsmål – først Harald T. Nesvik.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:43:41]: Statsministeren hevder her at man er i rute knyttet til utbygging av eldreomsorgen, men jeg må bare si at da har man lagt opp til en svært langsom utbyggingstakt. Det er nemlig store variasjoner kommunene imellom knyttet til terskelen for å få sykehjemsplass, og i mange kommuner må en stå veldig

lenge i kø for å få en slik plass. Spørsmålet mitt til statsministeren er følgende: Hva vil man nå gjøre helt konkret med hensyn til å øremerke midler knyttet til nye sykehjemsplasser? For det er helt åpenbart at det er sykehjemsplasser det nå er et stort behov for, ikke andre omsorgsplasser.

Regjeringen uttaler i omsorgsmeldingen, som vi nettopp har behandlet, at man vil innføre et nytt tilskudd. Størrelsen på tilskuddet vet man ingenting om, man vet ingenting om hvordan man skal bruke dette. Spørsmålet mitt, som sagt, til statsministeren, er: Vil man nå sørge for å øremerke midler knyttet til utbygging av sykehjemsplasser og ikke formulere det så rundt som man gjorde i omsorgsmeldingen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:44:44]: For det første er det viktig å slå fast at når vi nå har økt kommunenes frie inntekter, har kommunene valgt å bruke mye av de pengene på eldreomsorg. Vi ser at når kommunene får mer penger, selv når de ikke er øremerket, bruker de penger der det er størst utfordringer. I mange kommuner er det i eldreomsorgen, og da bruker de penger på eldreomsorg. Derfor setter vi ny rekord i antall nye ansatte i eldreomsorgen, 3 900 på ett år, og det i et år hvor antall eldre ikke øker. Det tallet ligger ganske stabilt, og det betyr at det blir mer kvalitet. Men vi er ikke i mål. Det er store mangler, og vi er utålmodige, for eldreomsorgen er ikke god nok i mange kommuner. Derfor innfører vi i tillegg et øremerket tilskudd. Størrelsen på det, innretningen på det, kommer vi, som jeg tidligere har sagt, tilbake til i statsbudsjettet. Det er det som er det forpliktende dokumentet Stortinget behandler for den type ting.

Sonja Irene Sjøli (H) [10:45:44]: I merknadene i innstillingen til stortingsmeldingen om omsorgspolitikken skriver regjeringspartiene at en svensk studie viser «at det å velge bort et alternativ man som kunde ikke er fornøyd med, i praksis ikke er et handlingsalternativ innen eldreomsorgen fordi de eldre ikke orker å bruke sin valgfrihet». Hvis man spør brukerne selv, har de en annen oppfatning. Evalueringer av ordninger med fritt brukervalg i Bærum og Nordstrand viser at 70 pst. av de eldre setter pris på muligheten til å velge som en verdi i seg selv. De som benytter seg av muligheten til å velge hjemmehjelp, er de mest fornøyde brukerne. Høyre mener at de eldre er gamle nok til å velge selv. Arbeiderpartiet derimot mener at de eldre ikke vet sitt eget beste. I Oslo er nå mange brukere svært bekymret for at Arbeiderpartiet, hvis de kommer i posisjon – noe vi selvfølgelig håper de ikke gjør – vil fjerne den ordningen etter valget. Vil statsministeren frata eldre retten til å velge hjemmehjelp og sykehjem?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:46:50]: Den viktigste forutsetningen for valgfrihet, som jeg er tilhenger av, er at det er tilstrekkelig med tilbud. Problemet i dag er jo at veldig mange mennesker som ønsker et tilbud, ikke får et tilbud. Å velge hvilket sykehjem man ikke får plass på, er ikke en reell valgfrihet. Vi ønsker reell valgfrihet,

og da må vi ha nok tilbud. Derfor er den viktigste reformen vi nå gjør for valgfrihet, en massiv økt satsing på eldreomsorgen som gjør at det blir et bedre tilbud.

Vi er ikke imot valgfrihet. Det vi er mot, er kommersialisering, privatisering av eldreomsorgen. Vi tror ikke markedet kan rydde opp for å få et likeverdig tilbud til alle. Vi vet f.eks. at veldig mange av de eldre har demensproblemer og er i en utsatt posisjon, og derfor ønsker vi å styrke tilbudene, gi dem valgfrihet, men samtidig sørge for at det ikke blir kommersialisering og markedet som råder innenfor eldreomsorgen.

Gunvald Ludvigsen (V) [10:47:57]: At det skal skine av eldreomsorga, slik som statsministeren har sagt, er ein visjon som Venstre så absolutt kan vere med på. Men det er dessverre langt igjen før visjonen kan bli verkeleg. No er eg snart 60 år, så når eg har behov for det, får eg kanskje sjå at det skin.

God helse i eldre år er svært viktig for ein verdig alderdom. Det medisinske tilbodet til eldre må derfor ha høg prioritet. Det offentlege medisinske tilbodet omfattar ikkje tannbehandling for eldre som bur heime. Minstepensjonistar og dyr tannbehandling passar dårleg saman. Resultatet blir ofte at eldres tannstatus er svært dårleg, og dette er verkeleg ein uverdig situasjon for mange. Venstre vil at alle minstepensjonistar skal få gratis tannbehandling.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Vil Regjeringa gå inn for å dekkje nødvendig tannbehandling til alle minstepensjonistar og dermed bidra til ein meir verdig alderdom for denne gruppa?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:49:06]: Vi er opptatt av å styrke tannhelsetilbudet til befolkningen og spesielt til dem som har lave inntekter, som f.eks. minstepensjonistar. Vi har gått inn for å utvide noe ordningen med gratis tannhelsetilbud, og Arbeiderpartiets landsmøte har også bedt om en egen tannhelsereform. Hvor langt vi kommer til å gå, og hvor raskt vi kan komme i gang, tør jeg ikke si noe helt sikkert om, men at vi er opptatt av å se på hvordan vi kan bedre tilbudet innenfor tannhelse, er åpenbart. En del av det å styrke eldreomsorgen med nye årsverk og mer penger gjør det lettere å hjelpe eldre også i forhold til tannhelse.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [10:49:57]: En av hovedutfordringene i eldreomsorgen i årene framover vil være mangelen på helsepersonell. Kristelig Folkeparti mener import av helsepersonell fra fattige land er en lite holdbar strategi for å møte denne utfordringen. Vi tror på en styrket forebygging, slik at eldre kan beholde sin fysiske og psykiske helse lenge. Eldresentrene er en god arena for å få dette til. De kan drive oppsøkende virksomhet overfor eldre som lever isolert. De har varierte tilbud – alt fra matserving til flotte kulturtilbud. Mange friske eldre bruker og har nytte og glede av eldresentrene. Kristelig Folkeparti ønsker seg et stimuleringsstøttekudd til eldresentrene. Støtter statsministeren en slik forebyggingsstrategi

som også vil demme opp for behovet for mer personell i framtiden?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:50:59]: Jeg er tilhenger av eldresentrene. Jeg mener de er veldig bra. Samtidig er jeg, i likhet med Kristelig Folkeparti, som understreket dette veldig kraftig bl.a. i forbindelse med regjonnmeldingen, for lokalt selvstyre. Jeg har tillit til at når kommunene får mer penger, satser de bl.a. på eldre. Det har vi sett i 2006. Da fikk kommunene vesentlig økte inntekter, og det ble en vesentlig opptrapping av innsatsen overfor eldre. Nøkkelen til å sikre sykehjem, omsorgsboliger og eldresentre er å sørge for at vi har nok penger i felleskassa, i kommunekassa til å sørge for denne type tjenester til de eldre. Det har denne regjeringen gjort. Det har denne regjeringen tenkt å fortsette med, og da er jeg sikker på at det blir mange eldresenter rundt omkring i Norges land, fordi vi ikke bruker pengene på skattelette, men på fellesskapet.

Presidenten: Me går vidare til neste hovudspørsmål.

Lars Sponheim (V) [10:52:00]: Jeg vil tilbake til klimapolitikken etter Arbeiderpartiets landsmøte. Det kan være fristende å starte med å omskrive Alexander Kielland litt og si: Du kommer sent, skipper Worse, men du kommer godt. Det at statsministeren nå har bidratt til å legge debatten om klimamål bak seg og kastet seg på neste fase, kanskje en viktigere fase, om hvordan vi nå skal nå klimamålene, tenker jeg på som det viktige. Det er et viktig bidrag statsministeren har kommet med – og all ære for det. Men nå har vi en jobb å gjøre sammen – kanskje er det spørsmål om sammen med hvem.

Det er, slik jeg ser det, i hovedsak to hovedstrategier en kan velge når en har målet klart for seg. Det ene er at en kan velge å få lov å fortsette å være problemet – et fossilt samfunn som oppfyller sine internasjonale forpliktelser ved å kjøpe reduksjoner ute – eller en kan velge å bli en del av klimaløsningen ved å være flink hjemme, ved å ta i bruk teknologiske muligheter, ved å foreta omstillinger på alle tenkelige samfunnsområder som har konsekvens for klimaområdet, og på den måten bli en del av løsningen. Vi kan bruke pengerikdommen på å kjøpe oss fri ute. Vi kan bruke pengerikdommen på å bli en del av løsningen og vise en vei i retning av å være et lavutslippssamfunn.

Jeg mener ikke at statsministeren står for det ene her, at det her bare skal handles ute. Jeg har fått med meg at talen hans til landsmøtet var nyansert, at han understreket at her skal det gjøres noe på begge fronter. Jeg er skremt over det synet som Fremskrittspartiet har vist så langt i denne debatten, ved å kalle det å gjøre noe hjemme for selvpinende botsøvelser. For meg handler det om en offensiv strategi for å omstille Norge til et moderne samfunn som er kjempebra å leve i og tar i bruk ny teknologi, tar i bruk nye bedrifters muligheter og gjør noe med hverdagen vår som er bra for oss alle.

Kan statsministeren, siden det hefter litt uklarhet om hvordan han vektlegger disse to ulike strategiene – jeg tror

jeg må kunne si det etter å ha fulgt med i alle medier etter Arbeiderpartiets landsmøte – si noe om hvilken av disse strategiene han selv har sansen for og ønsker å gå inn for?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:54:08]: Jeg mener at vi skal gjøre en betydelig innsats i Norge for å redusere klimagassutslippene, og så mener jeg at vi skal gjøre en betydelig innsats gjennom tiltak i andre land. Jeg mener at det ikke er noen motsetning mellom det. Jeg mener tvert imot at bruker vi penger i andre land, får vi også teknologitvutvikling som vi kan ta hjem og bruke i Norge, og vi bidrar jo til at prisen på utslippskvoter går opp. Jo dyrere utslippskvotene er, jo flere tiltak vil gjennomføres i Norge, så det er ingen motsetning mellom å gjøre mye ute og mye hjemme. Tvert imot – det stimulerer hverandre.

Ellers er jeg glad for at det nå ser ut til at Venstre er i ferd med å strekke seg opp mot like ambisiøse mål som Arbeiderpartiet og Regjeringen har, for Venstre har inntil Arbeiderpartiets landsmøte, vært for at vi skal øke våre utslipp med ett prosentpoeng fram til 2012. Nå ser det ut til at Venstre vil gå like langt som Arbeiderpartiet og overoppfylle Kyoto-avtalen og redusere utslippene med 10 pst. Jeg er glad for at Venstre nå har valgt å ha like store mål i miljøpolitikken som Arbeiderpartiet og Regjeringen.

Jeg er også glad for at Venstre ser ut til å slutte seg til det andre ambisiøse målet vi formulerer, nemlig om å være karbonnøytrale innen 2050 – at Norge skal bidra med null utslipp totalt innen 2050, dels gjennom reduksjoner i Norge og dels gjennom reduksjoner i andre land. Så det er flott at Venstre kommer seg og satser på miljø og etter hvert formulerer like ambisiøse mål som Regjeringen.

Derfor er det også grunnlag for samarbeid, og det samarbeidet skal handle om tiltak både ute og hjemme. Jeg har stor tro på at vi gjennom at vi satser på CO₂-rensing, kan lage en bærekraftig, miljøvennlig energiforsyning her i landet. Jeg har stor tro på at ved å lage nye byggeforskrifter kommer vi til å utvikle en teknologi som gjør at bygninger kommer til å kreve mindre energi. Jeg har stor tro på at gjennom å satse på kollektivtransport kan vi legge om samferdselsmønsteret. Og jeg har stor tro på at vi kan oppnå mye både hjemme og ute.

Lars Sponheim (V) [10:56:17]: Jeg har generelt stor sans for gode, retoriske øvelser. Jeg synes ikke statsministeren har vært på sitt beste i dag.

Først til dette med pluss 1 pst. og Venstres mål og Bondevik-regjeringens mål. Pluss 1 pst. 1990-nivå er, så vidt jeg vet, Kyoto-forpliktelsen Norge har, og som også daværende stortingsrepresentant Jens Stoltenberg støttet. Så er det kjempebra om vi klarer å levere mer – det er litt billig hvis vi bare handler og slår på litt mer, det får så være med alle pengene vi har – det er veldig bra og vil selvsagt få støtte. Men forpliktelsene ligger der, og det ligger fast at den forrige regjering – hvis det er den denne spørretimen først og fremst skal handle om, slik det ser ut – altså fikk til en reduksjon i sin fireårsperiode. Det er jo en utfordring for statsministeren.

Jeg vil si noe i forhold til hovedspørsmålet mitt om det å gjøre noe i utlandet kontra det å gjøre ting hjemme. Det er ingen motsetning, sier statsministeren. Ja, han skal få støtte til å gjøre ting ute, men poenget er at vi kan jo, slik som enkelte argumenterer for, være så opptatt av å gjøre ting ute at det kommer i veien for at vi gjør de nødvendige tingene hjemme. Det er det som må være det viktige. Det er kjempebra å gjøre ting ute, men det avgjørende er at vi blir en del av løsningen hjemme og ikke fortsetter å være problemet.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:57:29]: Vi skal gjøre betydelig hjemme, og jeg nevnte en god del tiltak i mitt forrige svar. Men la meg også begrunne hvorfor det er viktig at vi gjør betydelig ute. Det er minst fire grunner til det.

Den ene er at vi da kan sette oss mye djervere, større mål om klimareduksjoner. Vi får til større kutt ved at vi gjør mer ute, for der får vi større reduksjoner for den samme innsatsen.

Det andre er at vi bekjemper fattigdom. Skal vi få ned utslippene i land som India, Kina og Brasil, må vi overføre teknologi, kompetanse og kapital. Det vil også fremme økonomisk utvikling i disse landene og bidra til å løse vårt andre store problem i vår tid, nemlig fattigdomsproblemet i utviklingslandene.

Det tredje er at vi legger grunnlaget for at u-landene blir med på mer forpliktende Kyoto-avtaler hvis vi gjør det klart at den rike verden er villig til å betale store deler av den regningen. Så vi får en bedre avtale hvis vi betaler.

Det fjerde er at vi løser store lokale miljøproblemer, f.eks. i Beijing, hvor svovel og sot er et stort problem, og som vi også da reduserer. Så det er gode grunner til å gjøre ting både hjemme og ute.

Presidenten: Presidenten vil tillate fire oppfølgings-spørsmål – først Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:58:48]: Statsministeren beskylder Fremskrittspartiet feilaktig for ikke å ha en miljøpolitikk, fordi vi har tillatt oss å kritisere Kyoto-avtalen. Betyr det at statsministeren også mener at SV ikke har en forsvarspolitikk, fordi de vil at Norge skal ut av NATO? Betyr det at statsministeren mener at SV og Senterpartiet ikke har noen utenrikspolitikk, fordi de i sin tid stemte imot EØS-avtalen? Betyr det at statsministeren mener at SV, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti ikke har en justis- og sikkerhetspolitikk, fordi de ikke ville melde Norge inn i Schengen?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:59:25]: Jeg er uenig med SV når de er for å melde Norge ut av NATO. Derfor forhandlet vi jo det på plass på Soria Moria. Så *Regjeringen* er for at Norge skal være i NATO. Derfor har *Regjeringen* en god politikk på dette området. Det gjelder også i forhold til f.eks. EØS, hvor vi altså mener at det er riktig å ha EØS, og derfor fikk vi det på plass på Soria Moria.

Så vil jeg også føye til at det ikke bare er slik at Fremskrittspartiet kritiserer Kyoto-avtalen. De har vært imot

den hele veien. Så sent som da vi ratifiserte, godkjente, Kyoto-avtalen i Stortinget for få år siden, stemte Fremskrittspartiet imot, med den begrunnelse at det var ikke et godt nok vitenskapelig grunnlag for å iverksette denne type tiltak mot klimaproblemene. Fremskrittspartiet er imot de to bærebjelkene i enhver klimapolitikk: Det vitenskapelige grunnlaget mener de ikke er godt nok, og Kyoto-avtalen stemmer de imot. Og de kalte de tiltakene Arbeiderpartiet og andre partier gikk inn for, for overilte, at vi handler overilt når vi iverksetter tiltak mot drivhuseffekten. Jeg er stolt av de tiltakene vi har gjennomført, og jeg mener det er et problem for Fremskrittspartiet at de er imot Kyoto-avtalen.

Presidenten: Erna Solberg – til oppfølgingsspørsmål.

Erna Solberg (H) [11:00:40]: Statsministeren har en tendens til å svare på andre ting enn det han blir spurt om. Jeg har derfor tenkt å gjenta veldig sakte og veldig rolig det jeg stilte oppfølgingsspørsmål om under det første hovedspørsmålet.

Er det slik at statsministeren er enig med miljøvernminister Bjørnøy i at Norges – ikke utviklingslandenes, men Norges – utslipp av CO₂ skal være lavere i 2009, når denne regjeringen går av, enn de var i 2005, da den tiltrådte? Det kan velgerne faktisk måle Regjeringen på. Tør statsministeren være helt åpen og ærlig og støtte sin miljøvernminister i dette ved å bekrefte at han er enig i den ambisjonen?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:01:35]: Helen Bjørnøy og jeg står sammen om de viktige spørsmålene i klimapolitikken, at vi skal ha tre ambisiøse mål med forpliktelser som Norge skal leve opp til. Det ene er at vi skal overoppfylle Kyoto-avtalen. Det andre er at vi skal kutte med 30 pst. innen 2020, altså kutte de globale utslippene enten ved reduksjoner i Norge eller ved reduksjoner i andre land. Det tredje er at vi skal være karbonnøytrale, dvs. bidra med null utslipp, 100 pst. reduksjon gjennom reduksjoner i Norge og i andre land, innen 2050.

Så har vi hele tiden gjort det klart at det skal være en kombinasjon av betydelige tiltak hjemme og tiltak ute, og vi har varslet at det kommer en stortingsmelding hvor flere tiltak konkretiseres. Men de viktige rammene, målene og hovedstørrelsene er på plass, og Regjeringen står selvsagt samlet bak det.

Erna Solberg (H) [11:02:26]: Jeg konstaterer (presidenten klubber) at svaret var nei.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til oppfølgingsspørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [11:02:35]: Eg legg merke til at statsministeren har behov for å understreke at han og miljøvernministeren er enige. Det er eg glad for. Men når han peikar på at den førre regjeringa ikkje sette seg mål, vil eg vise til at me sette ned eit lågutsleppsutval som skulle gjennomgå dette og gje eit fagleg grunnlag nettopp

for at me skulle kunne setje oss mål. Det utvalet var ikkje ferdig før Stoltenberg sjølv sat som statsminister. Eg synes det er eit paradoks at statsministeren no etterlyser mål frå den førre regjeringa, når han berre for nokre månader sidan sa at me ikkje burde setje oss mål før me hadde tiltaka på plass.

Mitt spørsmål til statsministeren går på at han i ein radiodebatt i dag sa at me treng internasjonale, ambisiøse klimaavtaler – det er eg enig i – og så peika han på Kyoto-avtalen. Meiner statsministeren at Kyoto-avtalen er ein ambisiøs internasjonal avtale, når me veit at Kyoto-avtalen berre vil medverke til 5 pst. reduksjon, og at berre det å stabilisere nivået og få til ei endring på minus 2 grader vil krevje reduksjonar på opp mot 50 pst.?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:03:45]: Først når det gjelder mål. Det viktigste å konstatere i Stortinget i dag er at det er bred tilslutning til de tre målene Regjeringen har formulert om overoppfyllelse av Kyoto-avtalen, om 30 pst. reduksjon i 2020 og 100 pst. reduksjon innen 2050. Det er veldig flott. Det er veldig bra for klimaet, men jeg tror ikke det er så viktig for klimaet at vi fortsetter diskusjonen om hvem som sa hva først i disse debattene. Vi har alle vært for mål, og nå kommer tiltakene. Det er veldig bra.

Det andre er at Kyoto-avtalen er den beste avtalen vi kunne fått. Vi greide ikke å få til noen bedre avtale. Men den er ikke god nok, så derfor må oppfølgeren være bedre, ha sterkere og større utslippsforpliktelser. Det er en av grunnene til at jeg mener det er viktig at vi er villige til å bruke penger i Kina, India og Brasil.

Kina, India og Brasil vil aldri underskrive en avtale om konkrete utslippsreduksjoner for disse landene hvis ikke den rike verden tar mesteparten av den regningen. De synes det er urettferdig at de skal bære byrden av et miljøproblem den rike verden har skapt ved å slippe ut klimagasser siden den industrielle revolusjon. Derfor er den eneste måten å få til en ambisiøs klimaavtale på at den rike verden betaler for tiltak i den fattige verden. Det var også mitt budskap på Arbeiderpartiets landsmøte.

Presidenten: Gunnar Kvasheim – til oppfølgingsspørsmål.

Gunnar Kvasheim (V) [11:05:00]: Etter statsministerens landsmøtetale er jeg i tvil om hva vi skal tillegge mest vekt – en time med grønn veltalenhet, eller 40 år med rød kraftsosialisme. At det i tillegg til Fremskrittspartiet var LO-ledelsen som jublet mest etter talen, gir grunn til bekymring. Jeg registrerer i dag at statsministeren med mye større entusiasme snakker om tiltakene ute enn om de store mulighetene som omstillinger hjemme gir. Lavutslippsutvalget, som den forrige regjeringen satte ned, viser veien fra fossilsamfunn til miljøsamfunn. De viser til tiltak som vil gi nye arbeidsplasser og nye muligheter.

Mitt spørsmål til statsministeren er: Er statsministeren enig i at Lavutslippsutvalgets innstilling, som viser 2/3-kutt i klimagassutslippene i Norge, bør være en del av et nasjonalt forlik, slik at en får like store visjoner for de om-

stillingene og de mulighetene som ligger nasjonalt, som for den jobben vi skal gjøre internasjonalt?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:06:01]: Jeg mener at 2/3-kutt er for lite ambisiøst. Jeg mener at Norge skal kutte 100 pst., at vi skal være karbonnøytrale. At vi skal snakke om 50–80 pst., dvs. 2/3, er for dårlig. Jeg mener at Norge skal påta seg en forpliktelse om å sørge for reduksjoner i Norge eller i andre land som tilsvarer 100 pst. av våre utslipp. For verdens klima spiller det ingen rolle hvor utslippsreduksjonene skjer. Det avgjørende er hvor store de er. Og Regjeringen har lagt fram en plan for mye større utslippsreduksjoner enn det bl.a. Kvassheim tidligere har vært i nærheten av å foreslå.

Så skal vi gjennomføre betydelige tiltak hjemme. Vi satser milliarder av kroner på å utvikle en teknologi som gjør at vi kan rense CO₂ fra gasskraft på en god og etter hvert forhåpentligvis også lønnsom måte. Det er et kjempeprosjekt som kan redusere utslippene i Norge, men viktigere er det egentlig at lykkes vi med denne teknologien, kan vi også få til store reduksjoner i utslipp fra kullkraftverk i mange andre land. Hjemme og ute går hånd i hånd. Det er ingen motsetning.

Presidenten: Vi går til det siste hovedspørsmålet. – Presidenten vil her ikkje opne for oppfølgingsspørsmål utover tilleggsspørsmålet til hovedspørsmålet.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:07:26]: Mye av valgkampen i 2005 dreide seg om Union-saken og nedleggelse av arbeidsplasser. Da var de rød-grønne politikerne ute med et voldsomt engasjement, gikk i fakkeltog og lovde en ny næringspolitikk og et aktivt eierskap.

Det man har sett så langt av den politikken, er at én statsråd har måttet gå, og at det har vært en kraftig intern kritikk av Regjeringens manglende eierskapspolitikk, framført spesielt av representanten Jan Bøhler. Det har kommet en eierskapsmelding uten innhold, det er planlagt en dørfabrikk i Årdal, og verktøykassen er omdøpt til et smykkekrin.

Det vi ser i disse dager, er at på Borealis forsvinner det flere hundre arbeidsplasser. I dag er Hydro Polymers i Porsgrunn i spill. Det er en fare for at de kan bli solgt og kjøpt opp av utenlandske interesser, og at det blir ett av 69 produksjonssteder. De ansatte er veldig bekymret for sine arbeidsplasser, og det skjønner jeg godt.

I valgkampen ble det lovet at verktøykassa skulle fylles opp. Slikt som Union-saken skulle aldri skje igjen. Hva har Regjeringen gjort for å hindre en ny Union-nedleggelse?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:09:09]: Det viktigste målet på om vi lykkes i næringspolitikken, er om vi lykkes med å sikre arbeidsplassene og sikre verdiskapingen. Nå er det slik at vi har flere i arbeid enn noen gang. Vi har rekordvekst i antall sysselsatte. Vi har den laveste arbeidsløsheten på svært mange år. Vi har veldig høye in-

vesteringer i industrien, og det er et uttrykk for at mange ønsker å satse på industri- og næringsutvikling her i landet. Vi har den største verdiskapingen som noen gang er målt. Vi har hatt en god økonomisk utvikling. Så med de grunnleggende målene for næringspolitikken – arbeid, verdiskaping og lav ledighet – har vi lyktes.

Vi har f.eks. lyktes i Årdal – ikke staten alene, men staten i et partnerskap med private. Man stenger nå forurensende virksomhet i Årdal. Det har jeg vært for hele tiden. Videre har vi bidratt til å skaffe nye arbeidsplasser, bl.a. ved en dørfabrikk, men også ved at det nå kommer solcelleproduksjon til Årdal. Det viser at det er fullt mulig å forene miljø med arbeid gjennom satsing på den type virksomheter.

Vi har gått inn og bidratt til omstruktureringer mange andre steder. Vi skal ha omstilling, og vi kommer til å ha nedleggelse av bedrifter også i framtiden. Men det avgjørende er at vi sikrer nye arbeidsplasser, nye jobber til dem som mister arbeidsplassen sin, og det har denne regjeringen lyktes med – ikke alene, men i et partnerskap og i et samarbeid med private bedrifter.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:10:40]: Jeg takker statsministeren for svaret. For Fremskrittspartiet er det viktig å ivareta de arbeidsplassene man allerede har i dag. Jeg synes det er litt synd at Regjeringen ikke har den fokuseringen, at man på en måte skyver foran seg at det er langt flere i arbeid i dag enn det det har vært tidligere. Det synes jeg bare bekrefter den passive eierskapspolitikken denne regjeringen er i ferd med å gjennomføre.

I Hydro Polymers er altså 1 200 arbeidsplasser i fare. Jeg kunne godt tenke meg å stille spørsmålet: Dersom statsministeren får en invitasjon fra de ansatte der om å gå i fakkeltog for å berge arbeidsplassene, vil statsministeren da gå i tog? Vil statsministeren bruke sitt eierskap gjennom Norsk Hydro til å sikre at Hydro Polymers forblir på norske hender?

Presidenten: Presidenten reknar med at statsministeren ikkje er ukjend med å gå i tog.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:11:43]: Jeg vet at næringsministeren er i kontakt med bl.a. Hydro for å se på de sakene som nå er oppe i mediene, bl.a. Hydro Polymers, men også andre, for å bidra til å sikre arbeidsplasser i Norge og for å bidra til å sikre gode, industrielle løsnin-ger. Vi har hele tiden vært klare på at vi må ha omstilling-er. Vi kommer til å ha det også i framtiden. Men vi er opptatt av å sikre arbeidsplasser i Norge, og det har denne regjeringen lyktes med – bedre enn mange andre regjerin-ger før, fordi ledigheten er lavere og sysselsettingen er høyere enn på mange år.

Presidenten: Dermed er den munnlege spørjetimen over.

Ønskjer nokon ordet før møtet blir heva? – Møtet er heva.